

Maja Šubic (1965) je študirala slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kjer je leta 1990 diplomirala pri prof. Emeriku Bernardu. Po akademiji se je začela intenzivneje ukvarjati s freskoslikarstvom in knjižno ilustracijo. V zadnjih dvajsetih letih je raziskovala Charlesa Darwina in njegovega deda Erazmusa. Njunemu življenju in delu je posvetila številne projekte, ki obsegajo dela v različnih medijih, kot so freske na lehnjaku in keramiki, dela v akvarelni in akrilni tehniki ter animacijo. Kot samostojna ustvarjalka živi in dela v Škofji Loki in Poljanah. maja.d.subic@gmail.com

MAJA ŠUBIC

SKOPOLAMIN

Kranjski volčič, kranjska bunika ali mala norica (*Scopolia carniolica*) je strupena rastlina iz družine razhudnikovk, poimenovana po italijanskem naravoslovcu Scopoliju, ki je deloval kot zdravnik v Idriji. Scopoliji je njena semena poslal Carlu Linneju, ki jo je formalno opisal in po njem imenoval *Hyoscyamus scopolia*. Kasneje so jo uvrstili v samostojen rod.

Mala norica, 76 x 58 cm,
posušen in izrezan akvarel,
2022

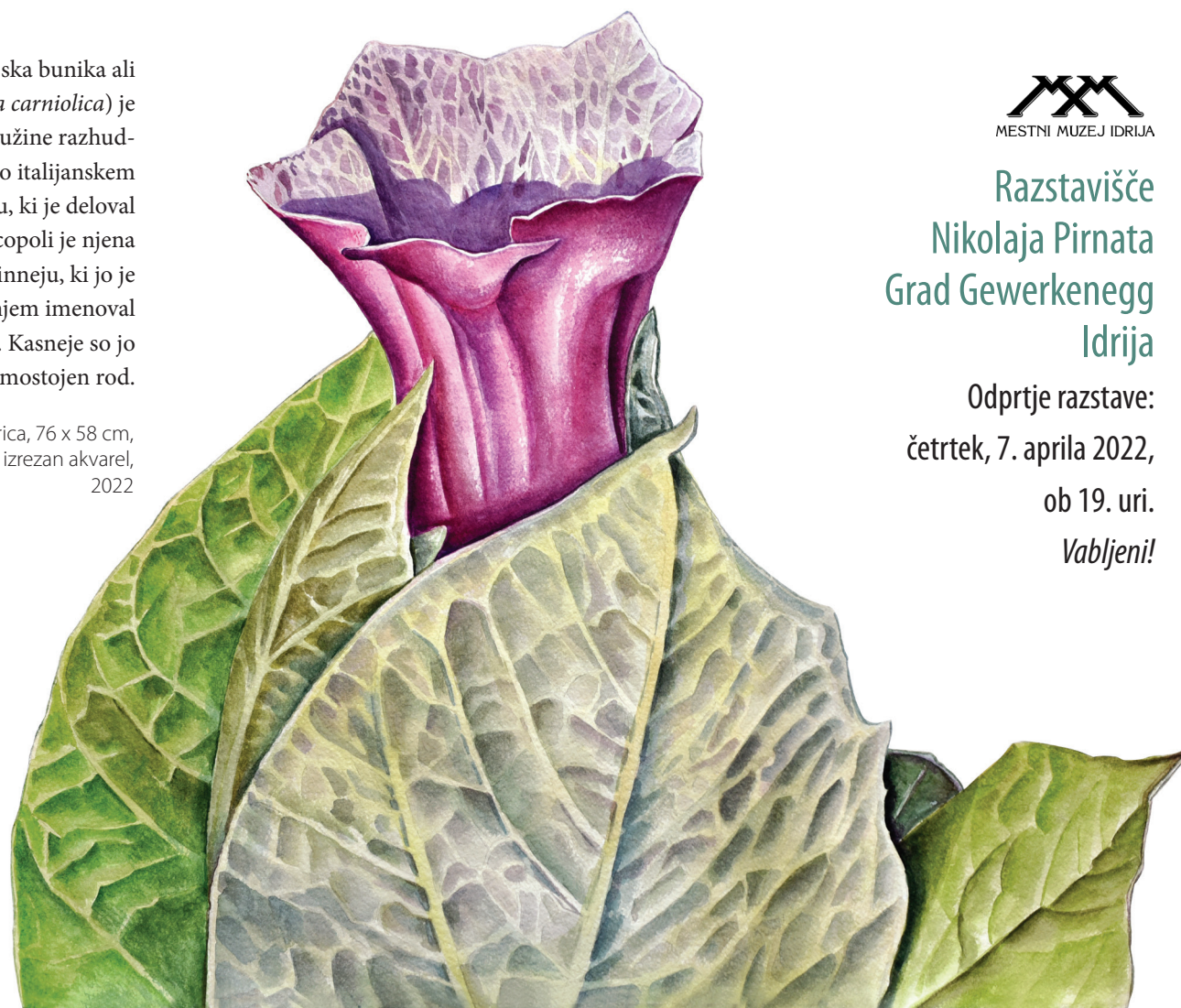
Na ogled bo tudi filatelistična razstava na temo Scopolii – Linne – Darwin. Na pošti 5280 Idrija bo 7. aprila 2022 v uporabi priložnostni žig Skopolamin.

Razstava bo na ogled do 8. maja 2022. Torek–nedelja: od 10:00 do 17:00 ponedeljek: zaprto

Udeležba na odprtju in ogled razstave sta možna ob upoštevanju veljavnih pogojev NIJZ.

Razstavo sta finančno podprla Občina Idrija in Ministrstvo za kulturo RS.

Galerijski list št. 72
Izdal in založil: Mestni muzej Idrija
Besedilo: Maja Šubic
Organizacija: dr. Miha Kosmač
Oblikovanje: Nives Lunder, Studio Grad
Tisk: Etiketa, Žiri
April 2022

MESTNI MUZEJ IDRİJA

Razstavišče
Nikolaja Pirnata
Grad Gewerkenegg
Idrija

Odprtje razstave:
četrtek, 7. aprila 2022,
ob 19. uri.
Vabljeni!

Ne bodi nejevoljen dragi gospod, ker si drzno upam toliko zaželeli od tebe; vendar pa tista vez naklonjenosti, ki deluje med otroki, navadno dopušča to, kar sicer ne bi bilo dovoljeno tujcem.
»Tvojo Atropo 2 bi od vsega najraje videl, zdi se mi namreč popolnoma nenavadna in edinstvena vrsta; če imaš semena ali tudi posušen primerek, prosim, pošlji v pismu.«

Linne v pismu Scopoliju, 28. 12. 1761

Svojo Atropo 2 sem ti že poslal, skupaj s plodom in semenom; ker ne vem, ali ti bo vzknila iz semena, ti bom ob priložnosti poslal še njeno koreniko ...
O vi srečneži, ki imate mecene pri delu in študiju!

Scopoli v pismu Lineju, 11. 2. 1762

Vir: Darinka Soban, Joannes. A. Scopoli – Carl Linnaeus, Dopisovanje/Correspondence, 1760–1775, Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana 2004

SKOPOLAMIN

Alkaloid skopolamin, skrivnostna antična učinkovina nekaterih razhudnikovk, je poimenovan po rodu rastlin *Scopolia* iz katerih so ga prvotno pridobivali. Nekoč so ga pogosto uporabljali kot uspavalno in anestetik, danes pa se največ uporablja proti slabosti in v oftalmologiji. Povzroča izgubo spomina in ojača delovanje morfina, metadona in ostalih opioidov. Pripravki, ki vsebujejo skopolamin sprožajo halucinacije in ustvarijo percepcijo novega sveta. Skopolamin se v kriminalu uporablja kot mamilo pri posilstvih in tatvinah. Potekajo tudi raziskave o uporabi skopolamina kot sredstva za pomoč pri odvijanju od kajenja.

Ob souporabi z morfinom povzroči amnezijo (izgubo spomina) in pomirjeno stanje znano kot »polzavestno spanje«, angl. twilight sleep.

Herbarijski list ...
Ob posušeni roži
izgubim spomin.

M. Š.

Severna linejka, 76 x 58 cm, posušen in izrezan akvarel, 2022

Severna linejka (*Linnaea borealis* L.) je bila najljubša cvetnica velikega švedskega naravoslovca Carla Linneja, začetnika binomske nomenklature vrst, s katerim si je dopisoval Scopolio. Ta nežna rastlina predstavlja ostanek ledenodobnega rastišča in prav v Sloveniji se nahaja njeno najjužnejše rastišče v Evropi. Na Rdečem seznamu je severna linejka uvrščena v najvišjo kategorijo ogroženih vrst Evrope.